

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXI НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ЕКОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

23-31 ТРАВНЯ 2022 Р.

**ОДЕСА
2022**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXI НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2022 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2022**

Кущенко Л. В., здобувач

Наукове керівництво: Овчарук В.А., д-р. геогр. наук, доц.,

Боровська Г.О., канд. геогр. наук, доц.

Кафедра Гідрології суші

Одеський державний екологічний університет

АНАЛІЗ ВПЛИВУ БЕЗДОЩОВИХ ПЕРІОДІВ НА ФОРМУВАННЯ МЕЖЕНОГО СТОКУ РІЧОК ПІВДНЯ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ КЛІМАТИЧНИХ УМОВАХ

Внаслідок змін клімату в Україні відбувається вкрай негативний за наслідками процес погіршення умов природного волого забезпечення.

Південна частина території України повністю знаходиться в зоні недостатньої водності, яка характеризується низькою кількістю атмосферних опадів та значним випаровуванням. Недостатність водних ресурсів особливо відчувається в період меженого стоку, коли живлення річок відбувається лише за рахунок підземних вод.

Тривалі бездошові періоди можуть призводити до зниження підземного живлення річок, а іноді й до їх пересихання.

Бездошовим періодом вважають період 10 діб і більше без опадів або з незначною кількістю (менше 1 мм).

Для аналізу впливу бездошових періодів на формування меженого стоку річок півдня України в сучасних кліматичних умовах було використано дані регулярних спостережень за опадами для теплого сезону (квітень-жовтень) 1991-2019 рр. на 41 метеорологічній станції південної частини України (Одеська, Вінницька, Миколаївська, Херсонська та Запорізька області), відомості про добові суми опадів отримані від Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського, інформація про виміряні рівні підземних вод за період 1979-2019рр.[1] та багаторічна гідрологічна інформація про мінімальні витрати води у період відкритого русла та зимовий період зі стійким льодовим покривом.

В результаті аналізу вихідних даних отримана інформація про повторюваність та сумарну тривалість бездошових періодів на досліджуваній території. Співставлення з аналогічними результатами, отриманими раніш показало, що середня кількість бездошових періодів порівняно з останнім кліматичним періодом по станціях Херсон та Мелітополь збільшилась на 0,4-0,5. По метеостанції Одеса залишилась незмінною.

Максимальна тривалість бездошового періоду коливається в межах 35-69 днів. Найбільшою вона була в 2015 році для більшості метеостанції. Відповідно інформації ЦГО ім. Б. Срезневського така ситуація пов'язана з тим, що аномально теплим та посушливим виявився серпень та вересень 2015 року. Майже вся територія України опинилася в посушливій зоні, де

випало в основному 0,4-28% від місячної норми опадів. Середня місячна температура повітря 2 місяця поспіль була вищою за норму від 1 до 5°.

За даними по трьом метеостанціям (Бехтери, Гайсин та Любашівка) для дослідження впливу тривалості бездощових періодів на меженний стік річок, зокрема, через величну підземного живлення було виконане порівняння хронологічного ходу сумарної кількості бездощових та рівня підземних вод за період 1979-2019рр. (рис. 1).

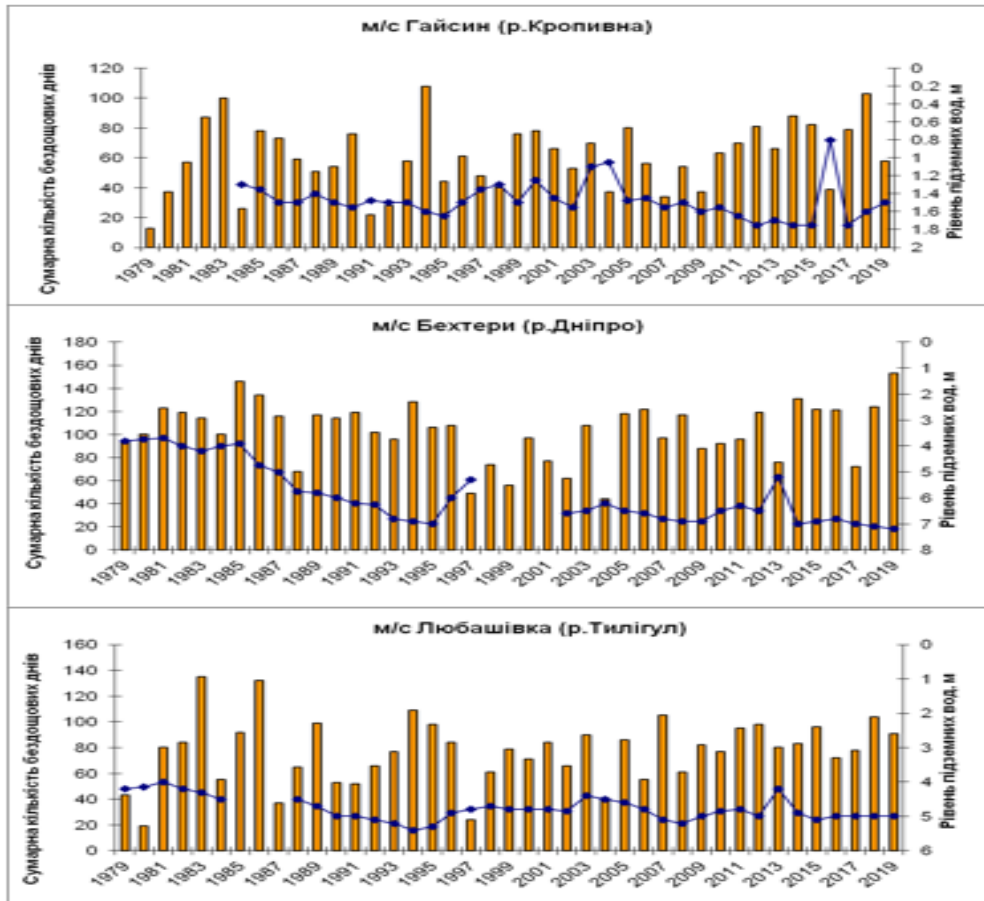

Рисунок 1 - Порівняння хронологічного ходу сумарної кількості бездощових та рівня підземних вод за період 1979-2019 рр.

Проаналізувавши отримані графіки, можна відмітити, що дійсно, при тривалих бездощових періодах спостерігається занурення підземних вод на більші глибини, й навпаки. Така тенденція може негативно вплинути на забезпеченість живлення річок у меженний період.

Список використаної літератури:

1. Стан підземних вод України: щорічник. Київ: Державна служба геології та надр України, Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України», 2021. 30 іл. 124 с.